

16. august 2019

UKA 2019/49

Inatsisartut Suleriaasianni § 33 naapertorlugu aalajangiiffigisassatut siunnersuut imaattoq matumuuna saqqummiuppara:

Meeqqanut pinerliisimanginnermut uppersaatip imaa annertusillugu meeqqanik atoqateqarsinnaangorsimasunik kinguaassiutitigut pinerliisimanerit ilanngunneqartalernissaat pillugu Kalaallit Nunaanni Meeqqanut pinerliisimanginnermut uppersaammik malittarisassat allangortinneqarnissaat siunertaralugu naalagaaffeqatigiinni oqartussaaffinnut saaffigineqqullugit Naalakkarsuisut peqquneqarnissaannik Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut. Allanguinerup peqataanik Namminersorlutik Oqartussat meeqqanut pinerliisimanginnermut uppersaammik piniarnissaminnut pisussaaffeqarnerat annertusineqassaaq inuit meeqqanut oqaatigineqartutut ukiulinnut attaveqartartussangorlugit atorfinittussat imaluunniit sullissisussat ilanngunneqarsinnaangorlugit.
(Inatsisartunut ilaasortaq Steen Lyngø, Demokraatit)

Kalaallit Nunaanni malittarisassaqarpugut oqartussaaffinnik arlalinnik, sullivinnik, atuarfinnik peqatigiiffinnillu pisussaaffiliisumik meeqqanik pinerliisimanginnermut uppersaammik piniartarnissamut, atorfinitsitsinginnermi imaluunniit atorfinni aamma suliani immikkut oqaatigineqartuni arlalinni sulisitsilinninnermi, inuit taakku suliaminnut atatillugu meeqqanut 15-t ataallugit ukiulinnut toqqaannartumik attaveqartassappata imaluunniit meeqqat 15-t inorlugit ukiullit akornanni angalaartassappata.

Malittarisassat atuuttut takuneqarsinnaapput Meeqqanik pinerliisimanginnermut uppersaatinik piimasaqaateqartussaataaneq pillugu Inatsisartut inatsisaanni¹.

Inatsisartut inatsisaanni taamaallaat aalajangersarneqarpoq oqartussaaffik peqatigiiffilluunniit il.il. meeqqanut pinerliisimanginnermut uppersaammik qaqugu piniartassanersoq. Meeqqanik pinerliisimanginnermut uppersaatit imai pillugit malittarisassat aamma piimasaqaatit suut naapertorlugit meeqqanik pinerliisimanginnermut uppersaat tunniunneqartassanersoq naalagaaffiup oqartussaaffiinit aalajangersarneqarnikuupput².

¹ Meeqqanik pinerliisimanginnermut uppersaatinik piimasaqaateqartussaataaneq pillugu Inatsisartut inatsisaat nr. 8, 19. maj 2010-meersoq Inatsisartut Inatsisaat nr. 7 3. juuni 2015-meersukut allangortinneqartoq.

² Malittarisassat nassaarinqarsinnaapput Det Centrale Kriminalregisterimi paasissutissat inunnut tunngasut suliarineqartarneri pillugit Nalunaarummi (Kriminalregisteret): Nalunaarut nr. 881 4. juli 2014-meersoq, kingorna allangortinneqartoq.

Meeqqanut pinerliimanginnermut uppersaart kriminalregisterimiit assilisartaavoq, imaralugit eqqartuussaanerit pillugit paasissutissat aamma aalajangiinerit allat³ kinguaassiutitigut pinerlussimanerit⁴ immikkut oqaatigineqartut meeqqanut 15-t inorlugit ukiulinnut⁵ piliarineqarsimasut.

Meeqqanut pinerliisimanginnermut uppersaart pinerlussimanginnermut uppersaammik taamaasilluni allaaneruvoq⁶. Inuarsimaneq pissutigalugu eqqartuussaasimaneq imaluunniit sakkortuumik persuttaasimaneq assersuutigalugu meeqqanik pinerliisimanginnermut uppersaammut ilaatinneqassanngillat.

Meeqqanik pinerliisimanginnermut uppersaart aamma pinerlussimanginnermut uppersaammik allaaneruvoq paasissutissat ilaatinneqartussat naliginnaasumik qanganisaanerusarmata paasissutissanut pinerlussimanginnermut uppersaammut ilanngunneqartussanut naleqqiullugu⁷.

³ Tassunga ilaapput eqqartuussinertaqanngitsumik akiligassiinerit (tassa imaappoq akiligassat pineqartup akilissallugit akuerisai eqqartuussinertaqanngitsumik) aamma eqqartuussassanngortitsineq unitsillugu.

⁴ Tassaniippoq atoqateqarneq imaluunniit allatut kinguaassiutitigut atoqateqarneq inummik 12-t ataallugit ukiulimmik (pinngitsaaliinertut isigineqartartoq, atoqatigiinneq akuerseqatigiinnermik tunngaveqaraluarpuunniit) atoqateqarneq imaluunniit allatut kinguaassiutitigut atoqateqarneq inummik 12-t ataallugit ukiulimmik, atoqateqarneq imaluunniit allatut kinguaassiutitigut atoqateqarneq qatanngummik angummik, qatanngummik arnamik imaluunniit qanigisamik, atoqateqarneq imaluunniit allatut kinguaassiutitigut atoqateqarneq qatanngutissiamik, meerarsiamik imaluunniit ilinniartumik il.il. kanngutsaattuliorfiginninneq kiisalu meeqqanik atoqateqarnerit pillugit immiussanik siammarterineq pigisaqarnerluunniit.

⁵ Tamatumani saniatigut 1. februaari 2017-miilli meeqqanik pinerliisimanginnermut uppersaart imarisarsimavaat paasissutissat eqqartuussaasimanerit tunngasut aamma allanik peqqarnisertarnerit attuumassuteqartunik aalajangersarneqarsimasunilli aalajangersakkanik unioqqutitsinerit. Tamakkuli peqqarnisertarnerit attuumassuteqartut eqqartuussaanerit il.il. meeqqanik pinerliisimanginnermut uppersaart pillugu aqqissuussinerup siunertaanut ilaangillat.

⁶ "Pinerlussimanginnermut uppersaart" naliginnaasoq paasineqassaaq inuinnarmut tunngasoq pinerlussimanginnermut uppersaart ("pinerlussimanginnermut uppersaart inummik tunngalluinnartoq") imaluunniit pinerlussimanginnermut uppersaart pisortanit atorineqartussaq ("pinerlussimanginnermut uppersaart pisortanit atorineqartussaq").

⁷ "Pinerlussimanginnermut uppersaammik" inuinnarmut tunngasumi ilaangillat pillaammik akiligassiissutit, aalajangiinerit ukiut marluk ingerlareersimappata. Paarnaarussassanngortitsinerit ilaatinneqarneq ajorput, iperarneqarnerit ukiut tallimat ingerlareersimappata. Allat aalajangiinerit ilaatinneqarneq ajorput, ukiut pingasut qaangiutereersimappata.

Pinerlussimanginnermut uppersaart pisortanit atorineqartussaq kriminalregisterip aalajangiinerit immikkoortortaanit pissarsiarineqartarput. Kriminalregisterip aalajangiinerit immikkoortortaanit aalajangiinerit peerneqartarput, eqqartuussaavinnermit ukiut 10-t ingerlareersimaleraangata, iperaasoqarneraniit paarnaarussassanngortitsilluni eqqartuussinereernerup kingorna imaluunniit misilutaasumik aninguisitsigallarnerup qaangiunneraniit. Ukiunik qulinik periarfissaqartitsineq naatsorsorneqartarpoq piffissaliunneqartut nutaanersaat aallaavigalugu.

Meeqqanut pinerliisimanginnermut uppersaartini paasissutissat kriminalregisterip paasiniaasarfianiit pissarsiarineqartarput. Pinngitsaaliisimaneq pillugu paasissutissat (ilanngullugu meeqqanik 12-t inorlugit ukiulimmik illuatungerit piumanerat tunngavigalugu atoqatigiissimaneq), meeqqanik 15-t inorlugit ukiulimmik atoqateqarsimaneq pinngisaaliineq imaluunniit siorasaarineq atorlugu kiisalu meeravissiamik atoqateqarsimanerit imaluunniit ilinniartumik il.il. aatsaat kriminalregisterimiit peerneqartarput nalunaarsuinerit ukiut 80-t qaangiutereeraangata.

Meeqqanut pinerliisimanginnermut uppersaasatit Rigspoliteqarfimmit tunniunneqartarput. Tunniussisoqartarluni sulisitsisup piunarsaqarnera naapertorlugu piunarsaqataallunili inuup pineqartup akuersisimanissaa.

Meeqqanik pinerliisimanginnermut uppersaasarsarnerup siunertaraa inersimasut meeqqanut asannilersoortartut atorfinitsinneqartarnissaasa imaluunniit meeqqanut kinguaassiutitigut atornerluisinnaangortillugit suliaqartittarnissaasa pinaveersaartinnissaat. Meeqqanik oqarneq uani imatut paasineqassaaq meeqqat ukiukittut inersimasut meeqqanut asannilersoortartut qaninngoorsinnaasaat; tassa meeqqat ukiukittut - atoqatigiinnissamut ukiukippallaartut.

Tamanna tunngaviuvoq meeqqanik pinerliisimanginnermut uppersaasammik taamaallaat pineqartarmata paasisutissat meeqqanik 15-t inorlugit ukiulinnik kinguaassiutitigut atornerluisimanermut tunngasut. Aamma meeqqanik pinerliisimanginnermut uppersaasammik piniartoqartarpoq meeqqanut 15-t inorlugit ukiulinnut attaveqartartussanik atorfinittoqassatillugu imaluunniit suliaqartartartussamik ivertitsisoqassatillugu.

Inuiaqatigiilli pisussaaffeqarput meeqqat kikkugaaluartulluunniit illersussallugit - tassa imaappoq aamma meeqqanik 15-nik, 16-nik 17-nillu ukiullit - kinguaassiutitigut atornerlunneqarsinnaanerannut inunnit paarsisussangortitaasunit. Illumut tamanna siunertaasoq Demokraatini isumaqarpugut.

Naalagaaffiit Peqatigiit Meeqqat pillugit Isumaqatigiissutaani artikel 19 naapertorlugu, naalagaaffiit pisussaapput naleqquttunik inatsisiliussallutik meeqqat illersorniarlugit persuttarneqarsinnaanerannut imaluunniit atornerlunneqarsinnaanerannut aamma kinguaassiutitigut atornerlunneqarsinnaanerannut, meeraq allanit paarineqartillugu. Peqataanik Meeqqat pillugit Isumaqatigiissutip artikeliani 1-mi takuneqarsinnaavoq, inuit kinaluunniit 18-t inorlugit ukiulik, isumaqatigiissut naapertorlugu meeqqatut isigineqarpoq.

Demokraatini taamaattumik isumaqarpugut Meeqqat pillugit isumaqatigiissummut naleqqunnerussasoq aamma inuiaqatigiittut meeqqat qanorluunniit ukioqaraluartut illersornissaannut pisussaaffeqarnitsinnut naleqqunnerussasoq meeqqanut pinerliisimanginnermut uppersaasammik piniartarnissamut Inatsisartut Inatsisaat allangortinneqartuuppat, taamaasilluni meeqqanik 15-t sinnerlugit ukiulinnut attaveqartartussatut atorfinittussat sulilertussalluunniit meeqqanut pinerliisimanginnermut uppersaasammik aamma piniartartussangorlugit.

Meeqqanut kinguaassiutitigut pinerlunnerit allat naliginnaasumik peerneqartarput eqqartuussivinnermiit ukiut 20-t qaangiusimaleraangata, paarnaarussaarenermiit aninguisoqareeraangat imaluunniit misiliutigalugu aninguisitaagallarnerup qaangiunneraniit; tassani pillaanerup akiliisitsineq qaangersimangippagu ukiulli qulit qaangiutereerneranni.

(Malugiuk, notemi malittarisassanik issuaaneq isikkoqarmat pisariillisaalluni saqqummiinertut).

Taamaasilluni kriminalregisterimiit assilisartami aaneqartussami aamma ilanngunneqassapput kinguaassiutitigut pinerluutaasimasinnaasut, meeqqanut taaneqartutut ukiulinnut.

Allannguisoqassappalli Naalagaaffeqatigiinni oqartussaaffinnit meeqqanik pilerliisimanginnermut uppersaatipt imassai pillugit malittarisassat aalajangersarneqarsimasut kiisalu meeqqanik pilerliisimanginnermut uppersaammik sananissamat piumasaqaatit allanngortittariaqassapput. Tamannalu siunnersuuteqarninnut tunngaviuvoq.

Nalunngilara Naalakkersuisut siusinnerusukkut Naalagaaffeqatigiinni oqartussaaffinnut pisamat assigusoq pillugu saaffiginnereernikuusut tunngaviulluni Inatsisartut 2010-mi aalajangerat⁸, aamma Inatsisunik atortitsinnermut ministereqarfik taamani Naalakkersuisunut nalunaaruteqarnikuusooq, naalagaaffeqatigiinni oqartussaaffiit pilersaaruteqanngitsut Kalaallit Nunaanni taamaallaat atuuttussamik malittarisassanik annertusiinissaminnut, taamatut annertusiisoqassagaluarpat aqqissuussinermut tunuliaquttat unioqqutinneqartussaammata.

Isuqaarpungali iluaqutaasinnaasasoq saaffiginneqqittoqartuuppat. Siullermik nunami maani meeqqanut kinguaassiutitigut atornerluisarnerit pinaveersaartinnissaasa piffissami matumani oqallisaalluarnarat pissutigalugu aappaatullu Naalakkersuisut saaffiginneqqaarnerisa kingorna meeqqanut pilerliisimanginnermut uppersaatipt pillugit annertusineqarnikuupput ilanngunneqarlutik pinerluttulerinnermut inatsimmik unioqqutitsinerit arlallit peqqarniisertarnermut attuumassutillit pinerlunnerit pissutigalugit.

Naalakkersuisut Inatsisartunilu partiit tapersersuijumaartut neriuppunga.

Inuiaqatigiittut pisussaavugut meeqqat 18-t inorlugit ukiullit kinguaassiutitigut pinerluffigineqannginnissaannut illersussallugit.

Pisortanut aningaasaqarnikkut allaffissorinnikkullu kingunerisassai

Siunnersuutip kinguneranik Naalakkersuisut naalagaaffimmi oqartussanut qinnutigissavaat Det Centrale Kriminalregisterimi paasissutissat inunnut tunngasut suliarineqartarneri pillugit Nalunaarutip atuuttup allanngortinneqarnissaa (Kriminalregisteret). Allaffissornermi nukiit Naalakkersuisut suliamut immikkoortittariaqagassaat 1/12 AC- årsværkimit annerunissaat naatsorsuutigineqanngilaq.

Inuussutissarsiornermut aningaasaqarnikkut allaffissorinnikkullu kingunerisassai

Soqanngilaq

⁸ EM 2010/66. Naalakkersuisut peqquneqarput naalagaaffeqatigiinni oqartussaaffinnut saaffiginneqqullugit siunertaralugu meeqqanik pilerliisimanginnermut uppersaatipt pillugu inatsisip allanngortinneqarnissaata periarfissarsiuunnissaa, taamaasilluni meeqqanik pilerliisimanginnermut uppersaammik piniartussaatiataaneq annertusillugu aamma piniartoqartartussanngorlugu inunnik inuusuttunik 15-niik 18-t tikillugit ukiulinnut attaveqartartussanik atorfinitsinerimi/sulisitsinerimi.

Innuttaasunut aningaasaqarnikkut allaffissornikkullu kingunerisassai
Soqanngilaq.